

Onteig. ten behoeve van spoorwegen ter verbinding van den Ned. Rhijnspoorweg met den Staatsspoorweg te Amsterdam.

[157. 7.]

VERSLAG der Commissie van Rapporteurs over het bovengenoemd ontwerp van wet; uitgebragt in de zitting van den 16den Mei 1876.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal besloot in hare zitting van 31 Maart ll. in handen der Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot onteigening ten behoeve van spoorwegen ter verbinding van den Nederlandschen Rhijnspoorweg met den Staatsspoorweg te Amsterdam te stellen een verzoekschrift van den gemeenteraad van Amsterdam, betrekkelijk dat wets-ontwerp.

De Commissie van Rapporteurs achtte het wenschelijk, naar aanleiding van dat verzoekschrift, nadere opheldering aan de Regering te vragen en had mitsdien de eer aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te doen toekomen de volgende

NOTA.

» Bij besluit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 31 Maart ll. werd in handen der Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot onteigening ten behoeve van spoorwegen ter verbinding van den Nederlandschen Rhijnspoorweg met den Staatsspoorweg te Amsterdam gesteld een verzoekschrift van den gemeenteraad van Amsterdam betrekkelijk dat wets-ontwerp. Eene kopij van dit verzoekschrift gaat hiernevens.

Ter verduidelijking der onderstaande opmerkingen voegt de Commissie hier tevens bij één exemplaar der kaartjes, door de Regering bij de stukken overgelegd, met verzoek dit wel bij het antwoord terug te mogen ontvangen.

Ten aanzien der bezwaren van Amsterdam is aan de Commissie bij onderzoek het volgende gebleken.

Thans reeds kan de Rhijnspoorwegmaatschappij de bestaande sporen langs de goederenloods aan de Lijnbaansgracht en eveneens (door draaischijven) de sporen langs de nieuwe vaart bereiken.

De verbinding van den nieuwen weg met de sporen langs de goederenloods (lijn G—G¹—H) schijnt dus eigenlijk niet noodig.

Tegen die verbinding zoude intusschen voor Amsterdam een ernstig bezwaar bestaan, wanneer, om haar tot stand te brengen, de weg langs de kazerne Oranje-Nassau versmald werd. Die weg zoude daardoor beroofd worden van gedeelten, wier gemis hem onbruikbaar zoude maken voor het vrije en onbelemmerde verkeer.

Doch zelfs indien aan deze bedenking werd te gemoet gekomen, zou het niet aangaan ten bate der Rhijnspoorwegmaatschappij gronden van Amsterdam te onteigenen, die zouden moeten strekken tot aanleg der lijnen I—G en G—G¹—H. Immers zijn al de gronden, welke de Rhijnspoorwegmaatschappij bij de Lijnbaansgracht en langs de Nieuwe vaart in gebruik heeft, gemeentegronden, aan die maatschappij voor een bepaald aantal jaren in huur gegeven. Het zoude in aanmerking kunnen komen, dat de gemeentegronden, noodig voor de verbinding G—I en de verbinding G—G¹—H, insgelijks aan de Rhijnspoorwegmaatschappij werden verhuurd, maar er bestaat geen enkele reden om ten bate der Rhijnspoorwegmaatschappij een gedeelte van den openbaren weg te onteigenen.

Zonderling is het, dat, naar het schijnt, gronden, gelegen tegenover de kazerne Oranje-Nassau, ter onteigening zijn aangewezen, die de Rhijnspoorwegmaatschappij van de gemeente Amsterdam in gebruik heeft.

Tot zoover de bezwaren van Amsterdam; bezwaren, die aan de Commissie van Rapporteurs van genoegzaam gewigt

voorkomen om dienaangaande inlichting van de Regering te verzoeken.

Intusschen is bij de Commissie van Rapporteurs door vergelijking der bewoordingen sub 2°. van het *Eenig artikel* met het overgelegde kaartje twijfel gerezen, of de lijn G—I, en of althans de lijn G—G¹—H wel in de omschrijving van het wets-ontwerp begrepen is. Aangenaam zoude het haar zijn, indien de Regering de verzekering konde geven, dat het niet in de bedoeling ligt gronden voor den aanleg der lijnen G—I en G—G¹—H te onteigenen, waardoor de bezwaren der gemeente Amsterdam van zelf zouden komen te vervallen".

Nadat het bovenstaande aan den Minister van Binnenlandsche Zaken was medegedeeld, is daarop het volgende antwoord ontvangen:

» De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot onteigening ten behoeve van spoorwegen, ter verbinding van den Nederlandschen Rhijnspoorweg met den Staatsspoorweg te Amsterdam, acht de verbinding van den nieuwen weg met de sporen langs de goederenloods (op het kaartje gemerkt G G¹ H) eigenlijk onnoodig en houdt de bedenking voor gegrond, dat wanneer tot het aanleggen daarvan de weg langs de kazerne Oranje-Nassau moest versmald worden, hieruit voor Amsterdam een ernstig bezwaar zou ontstaan, omdat die weg daardoor zou beroofd worden van gedeelten, welke gemis hem onbruikbaar zoude maken voor het vrije en onbelemmerde verkeer; maar al werd aan dat bezwaar te gemoet gekomen dan nog zou, luidens de Nota der Commissie, het niet aangaan om ten bate der Rhijnspoorwegmaatschappij, gronden te onteigenen die aan de gemeente toebehooren.

Die gronden zouden aan de Maatschappij kunnen verhuurd worden, maar er bestaat geene enkele reden om ten bate der Rhijnspoorwegmaatschappij een gedeelte van den openbaren weg te onteigenen.

Bij het opmaken der onteigeningsstukken, volgde de de directie der Rhijnspoorwegmaatschappij den gewonen regel om al datgene ter onteigening aan te wijzen, wat binnen de grenzen ligt van het terrein dat door het werk, als het geheel voltooid is, zal worden ingenomen, onverschillig of dit terrein moet verkregen worden door aankoop, of op eene andere wijze, en of het alleen gedurende de uitvoering der werken of langer ter beschikking der Maatschappij blijft, dan wel of zij daarvan eigenaresse wordt.

Waar de Rhijnspoorwegmaatschappij de vergunning tot het leggen van sporen voor de benodigde gronden kan verkrijgen door huur of andere overeenkomst, zal zij hieraan ongetwijfeld boven aankoop de voorkeur geven, maar dit belet niet dat ook de terreinen, waarover zij op deze wijze de beschikking verkrijgt, overeenkomstig den steeds gevolgden regel op de kaart worden gekleurd.

De verbindingslijn gemerkt G—G¹—H, is voor de Rhijnspoorwegmaatschappij niet volstrekt onmisbaar, hoewel het geen twijfel lijdt of het goederenverkeer wordt daardoor veel gemakkelijker. In het belang der gemeente Amsterdam is zij echter hoogst wenschelijk, omdat de zeer drukke rangeerdienst voor de Muiderpoort daardoor veel wordt verlicht. Het weglaten der verbindingslijn G—G¹—H is dan ook niet aan te bevelen.

Met de twee takken, genoemd sub 2°. van het *eenig artikel* van het wets-ontwerp, zijn bedoeld de beide deelen die uit het punt E in de rigtingen naar D en F afbuigen en van laatstgenoemden tak zijn de stukken G I en G G¹ H slechts onderdeelen.

Verviel de lijn G G¹ H door eene schikking tusschen de Rhijnspoorwegmaatschappij en de gemeente Amsterdam, dan vereischt dit geen wijziging in het *eenig artikel* van het wets-ontwerp.

Derhalve schijnt op het verzoekschrift van Amsterdam in hoofdzaak van toepassing, wat reeds in de laatste alinea der Memorie van Toelichting is gezegd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK".

Onteig. ten behoeve van spoorwegen ter verbinding van den Ned. Rhijnspoorweg met den Staatsspoorweg te Amsterdam.

Uit dit antwoord des Ministers blijkt:

1°. dat werkelijk het wets-ontwerp strekt om te doen verklaren, dat het algemeen nut de onteigening vordert van den grond, o. a. ten behoeve van den aanleg der lijn G—G¹—H gevorderd;

2°. dat die verbindingslijn voor de Rhijnspoorwegmaatschappij niet volstrekt onmisbaar is.

Neemt men daarbij in aanmerking:

dat de grond, waarop die lijn zou worden gelegd, thans voor de openbare gemeentedienst bestemd is;

dat de gemeente Amsterdam niet onwillig is, dien grond aan de Rhijnspoorwegmaatschappij te verhuren, voor den zelfden tijd als deze al de gronden bij de Lijnbaansgracht en langs de Nieuwe vaart, bij haar in gebruik, in huur heeft;

dat na het eindigen der huur van laatstgemelde gronden, de lijnen G—I en G—G¹—H voor de Rhijnspoorwegmaatschappij geheel zonder nut zijn;

dan rijst de vraag: of de Kamer zich zal kunnen vereenigen met eene voordragt, die ten gevolge kan hebben, dat

gronden, thans voor de openbare gemeentedienst bestemd, en daarvoor volgens het gemeentebestuur onmisbaar, onteigend zullen kunnen worden, niettegenstaande het algemeen nut die onteigening niet volstrekt vereischt.

De Commissie van Rapporteurs is intusschen van oordeel, dat door de gewisselde stukken de openbare beraadslaging genoegzaam is voorbereid.

Welligt dat de wenschelijkheid om vertraging te vermijden, den Minister bij nadere overweging, er toe nope om aan de bezwaren van die leden, die om de aangegeven redenen meenen hunne stem aan dit wets-ontwerp te moeten onthouden, alsnog te gemoet te komen, door de verzekering, dat het niet in de bedoeling ligt de gronden voor den aanleg der lijnen G—I en G—G¹—H te onteigenen.

Vastgesteld den 15den Mei 1876.

DE VRIES.

VAN HEEMSTRA.

OLDENHUIS GRATAMA.

VAN KERKWIJK.

DE RUITER ZYLKER.